

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžk/12/2019
Identifikačné číslo spisu: 2017200258
Dátum vydania rozhodnutia: 28.05.2020
Meno a priezvisko: Mgr. Peter Melicher
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2017200258.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu : MATUKO s.r.o., so sídlom v Ratnovciach, 449, IČO : 46 808 710, právne zastúpený : Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., so sídlom v Bratislave, Zámocká 5, IČO : 35 943 882, proti žalovanému : Daňový úrad Trnava, Pobočka Piešťany, so sídlom v Piešťanoch, Jonáša Záborského 40, v konaní o žalobe proti inému zásahu žalovaného, spočívajúceho v zaslaní výzvy žalovaného zo 7. júna 2017 žalobcovi, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 21. januára 2019 č. k. 46 Sa 22/2017-126, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave z 21. januára 2019 č. k. 46 Sa 22/2017-126 z r u š u j e a v e c v r a c i a Krajskému súdu v Trnave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Trnave (ďalej aj ako „správny súd“) uznesením z 21. januára 2019 č. k. 46 Sa 22/2017-126 (ďalej aj ako „napadnuté rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie správneho súdu“) zamietol podľa ustanovenia § 261 SSP žalobu proti inému zásahu žalovaného, ktorou sa žalobca domáhal ochrany pred nezákonným zásahom žalovaného, ktorý mal spočívať v zaslaní výzvy žalovaného zo 7. júna 2017, ktorou žalovaný vyzval podľa ustanovenia § 26 ods. 7 zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „daňový poriadok“) žalobcu na splnenie si povinnosti tým, že v lehote ôsmich dní od doručenia tejto výzvy predloží žalovanému originály uvedených dokladov, písomností a výstupov z PC. Žalovanému správny súd právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Správny súd v napadnutom rozhodnutí poukázal na ustanovenia § 26 ods. 7, § 154 ods. 1 písm. j) a § 155 ods. 1 písm. e) daňového poriadku a ustanovenia § 2 ods. 2, § 3 ods. 1 písm. e) a § 261 SSP a skonštatoval, že po oboznámení sa s obsahom výzvy, ktorú žalobca označil za iný zásah, po vypočutí účastníkov konania a ich následných písomných vyjadrení dospel k záveru, že v danom prípade neprichádza do úvahy zastavenie konania podľa ustanovenia § 260 SSP, nakoľko samotnou výzvou vydanou podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku žalobca nemohol byť ukrátený na svojich subjektívnych právach, respektíve chránených záujmoch. Táto skutočnosť následne vedie k záveru o

nutnosti zamietnuť žalobu podľa ustanovenia § 261 SSP.

3. Ďalej správny súd uviedol, že iný zásah je faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, pričom na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia má iný zásah čisto faktickú povahu, čiže neprebehlo pri ňom žiadne formalizované administratívne konanie a je výsledkom okamžitého (bezprostredného) uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy na mieste samom, pričom pochopiteľne aj pri inom zásahu sa vyžaduje, aby sa tento navonok prejavil, a to priamym dotykom na právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej a právnickej osoby. V danom prípade sa žalobca domáhal ochrany proti inému zásahu, konkrétne proti výzve vydanéj podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku, po bezvýslednom miestnom zisťovaní. Výzvu žalovaný nevydal v rámci administratívneho konania, ani v rámci daňovej kontroly, ale za účelom získania presne vymedzených písomností a výstupov z PC, teda ide o postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy. Vychádzajúc z účelu vydania výzvy a z následkov jej nesplnenia zastával správny súd názor, že jediným donucovacím prostriedkom zabezpečujúcim jej splnenie je uloženie sankcie. Práve uvedená skutočnosť je pre právne posúdenie veci relevantná.

4. Základným predpokladom vyvodenia deliktuálnej zodpovednosti za správny delikt podľa ustanovenia § 154 ods. 1 písm. j) daňového poriadku v podobe vydania rozhodnutia, je nesplnenie nepeňažnej povinnosti, medzi ktorú daňový poriadok subsumuje aj nesplnenie výzvy podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku. To znamená, že nie samotné vydanie výzvy, ani jej následné nesplnenie, ale až vydanie rozhodnutia o správnom delikte je spôsobilé zasiahnuť do práv a právom chránených záujmov osoby konkrétnej osoby. Z uvedeného možno potom následne vyvodiť, že vydanie výzvy podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku nemôže mať priamy dotyk na právach alebo právom chránených záujmoch žalobcu, nakoľko tohto by priamo zasahovalo až rozhodnutie o správnom delikte, ktoré v jeho prípade doposiaľ vydané nebolo. Dôvodom vydania rozhodnutia podľa ustanovenia § 154 ods. 1 písm. j) daňového poriadku by bola existencia výzvy podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku a jej následné nesplnenie. Správny súd v tejto súvislosti zastáva názor, že v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia o správnom delikte by sa preskúmavala aj zákonnosť výzvy vydanéj podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku, nakoľko je základom skutkovej podstaty pre vyvodenie deliktuálnej zodpovednosti. Uvedený právny záver možno podporiť aj rozhodnutím Najvyššieho správneho súdu z 27. januára 2011 č. k. 7 Afs 95/2010-47.

5. Správny súd záverom dodal, že námietky vznesené v žalobe by boli spôsobilými žalobnými bodmi vo vzťahu k preskúmaniu zákonnosti rozhodnutia o správnom delikte, pochopiteľne po vyčerpaní riadneho opravného prostriedku. Vo vzťahu k citovaným rozhodnutiam, ktorými žalobca podporoval dôvodnosť podanej žaloby správny súd uviedol, že rovnako SSP v ustanovení § 3 ods. 1 písm. e) za iný zásah označuje aj postup orgánu verejnej správy pri výkone daňovej kontroly, avšak, ako už bolo vyššie uvedené, predmetná výzva nebola vydaná v priebehu daňovej kontroly (táto bola začatá až 28. júna 2018). Správny súd taktiež uviedol, že mal obsahom administratívneho spisu preukázané, že na základe žiadosti právneho zástupcu žalobcu z 27. júla 2017 bolo 17. augusta 2017 nazreté do spisu žalobcu, o ktorej skutočnosti bol spísaný úradný záznam.

6. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností správny súd žalobu proti inému zásahu žalovaného zamietol podľa ustanovenia § 261 SSP.

7. Rozhodnutie správneho súdu napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu riadne a včas podanou kasačnou sťažnosťou (ďalej aj ako „podaná kasačná sťažnosť“ alebo „kasačná sťažnosť žalobcu“), v ktorej sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „kasačný súd“) zrušil rozhodnutie správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Žalobca napadol rozhodnutie správneho súdu podanou kasačnou sťažnosťou v celom rozsahu z dôvodu podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. g) SSP - správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) SSP - správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že žalobcovi ani právnenému zástupcovi žalobcu neboli doručené vyjadrenia žalovaného doručené žalovaným správnenému súdu 13. septembra 2018, 14. septembra 2018 a 20. septembra 2018, preto sa k týmto vyjadreniam žalovaného žalobca nevedel a doposiaľ ani nevie adekvátne vyjadriť, keďže nemá vedomosť o tom, čo bolo ich obsahom. Žalobca v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 249/2012, sp. zn. I. ÚS 52/2003 a sp. zn. I. ÚS 425/2015 a uviedol, že aj z tejto judikatúry vyplýva, že správny súd je povinný doručiť všetky vyjadrenia protistrane, nakoľko len strana konania môže posúdiť či a aké stanovisko zaujme k právnenému stanovisku alebo skutkovým tvrdeniam, ktoré v príslušnom vyjadrení uvádza jeho protistrana. Žalobca tiež poukázal na to, že slovenské súdnictvo prijalo tzv. formálne poňatie kontradiktórnosti, kedy sa majú doručovať všetky vyjadrenia protistrany bez ohľadu na ich obsah a prípadnú relevanciu.

9. K podanej kasačnej sťažnosti sa vyjadril žalovaný listom z 18. apríla 2019 a vo vzťahu ku kasačnému bodu žalobcu o nedoručení mu vyjadrenia žalovaného správneným súdom uviedol, že svoje vyjadrenia urobil na výzvu správneho súdu v zmysle ustanovenia § 56 ods. 2 SSP v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu. S ohľadom na to, že tieto podania žalovaný realizoval v elektronickej podobe, nemal povinnosť ich predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, ako to stanovuje ustanovenie § 56 ods. 3 SSP pre podania urobené v listinnej podobe. Žalovaný preto postupoval v zmysle zákona.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný podľa ustanovenia § 21 písm. a) SSP v spojení s ustanovením § 438 ods. 2 SSP, po tom, čo zistil, že kasačná sťažnosť bola podaná riadne a včas (ustanovenie § 443 SSP a ustanovenie § 444 SSP), oprávnenou osobou na podanie kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (ustanovenie § 439 ods. 1 SSP v spojení s ustanovením § 439 ods. 2 SSP a contrario), kasačná sťažnosť má predpísané náležitosti (ustanovenie § 445 ods. 1 SSP a ustanovenie § 57 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v podanej kasačnej sťažnosti podľa ustanovenia § 440 SSP, ustanovenia § 441 SSP a ustanovenia § 453 SSP a postupom podľa ustanovenia § 455 SSP bez nariadenia pojednávania, po neverejnej porade senátu (ustanovenie § 137 ods. 1 SSP v spojení s ustanovením § 452 ods. 1 SSP) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

11. Predmetom konania pred kasačným súdom je rozhodnutie o kasačnej sťažnosti žalobcu podanej proti rozhodnutiu správneho súdu, ktorým správny súd zamietol podľa ustanovenia § 261 SSP žalobu proti inému zásahu žalovaného, ktorou sa žalobca domáhal ochrany pred nezákonným zásahom žalovaného, ktorý mal spočívať v zaslaní výzvy žalovaného zo 7. júna 2017, ktorou žalovaný vyzval podľa ustanovenia § 26 ods. 7 daňového poriadku žalobcu na splnenie si povinnosti tým, že v lehote ôsmich dní od doručenia tejto výzvy predloží žalovanému originály uvedených dokladov, písomností a výstupov z PC.

12. Sporným vo veci je, či správny súd žalobcovi riadne doručil vyjadrenie žalovaného z 10. septembra 2018 a doplnenie k tomuto vyjadreniu z 19. septembra 2018, ktoré žalovaný zaslal správnenému súdu v nadväznosti na výzvu správneho súdu z 3. septembra 2018, v ktorej žalovaného správny súd vyzval, aby mu v lehote 10 dní výslovne oznámil, či od iného zásahu upustil.

13. Kasačný súd z predloženého súdneho spisu zistil, že správny súd vyjadrenie žalovaného z 10. septembra 2018 a doplnenie k tomuto vyjadreniu z 19. septembra 2018 doručil elektronicke priamo žalobcovi (č. l. 118 súdneho spisu), hoci bol žalobca v konaní pred správneným súdom riadne zastúpený advokátom (č. l. 14 súdneho spisu). Ďalej, že všetky ostatné písomnosti v konaní správny súd doručoval právnenému zástupcovi žalobcu.

14. Kasačný súd dáva do pozornosti, že z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že princíp rovnosti zbraní, ako jeden z prvkov širšej koncepcie spravodlivého konania v zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd vyžaduje, aby každému účastníkovi konania bola

daná primeraná možnosť predniesť svoj prípad za podmienok, ktoré ju neumiestnia do zjavnej nevýhody voči jej protistrane. Okrem tejto požiadavky zahŕňa koncepcia spravodlivého súdneho konania právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého účastníci konania musia mať možnosť nielen byť oboznámení s dôkazmi potrebnými na to, aby ich návrh bol úspešný, ale taktiež musia mať vedomosť o všetkých predložených dôkazoch a stanoviskách a vyjadriť sa k nim na účely ovplyvnenia rozhodnutia súdu (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 26. júla 2011, vec Ringier Axel Springer SK, a.s. proti Slovensku, sťažnosť č. 41262/05).

15. Právo účastníka konania na riadne doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov treba preto považovať za súčasť práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred správnym súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces. Keďže v danej veci vyjadrenie žalovaného nebolo v súlade s ustanovením § 73 ods. 1 SSP riadne doručené žalobcovi prostredníctvom právneho zástupcu, ktorého si zvolil žalobca na zastupovanie v správnom súdnom konaní, treba konštatovať, že v tejto súvislosti nebolo možné konanie pred správnym súdom považovať za spravodlivé. Kasačný súd preto dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, v dôsledku čoho bolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) SSP.

16. Podľa kasačného súdu platí, že ak si účastník konania zvolí zástupcu so splnomocnením na celé správne súdne konanie, doručuje podľa ustanovenia § 73 ods. 1 SSP správny súd písomnosti len tomuto zástupcovi, okrem prípadu, ak má účastník konania osobne v konaní niečo vykonať. Ak má preto účastník konania zástupcu s plnomocnenstvom pre celé konanie (v prejednávanej a rozhodovanej veci advokáta), je doručovanie iba účastníkovi konania neúčinné (rovnako Baricová, J., Fečík, M., Števček, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C. H. Beck, 2018, s. 460).

17. Z princípu kontradiktórnosti konania napokon tiež vyplýva, že samotný účastník konania musí mať možnosť posúdiť, či a do akej miery je písomné vyjadrenie jeho protistrany právne významné, či obsahuje také skutkové a právne dôvody, na ktoré je potrebné z jeho strany reagovať alebo inak je vhodné sa k nemu vyjadriť; nezáleží pritom, aký je jeho skutočný účinok na súdne rozhodnutie. Inak povedané požiadavka „kontradiktórnosti konania“ sa v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva chápe čisto formálne. Z jej hľadiska v podstate nezáleží alebo len málo záleží na skutočnom obsahu a význame informácie alebo argumentov predložených súdu.

18. Kasačný súd preto dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu je dôvodná v zmysle ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) SSP, a preto uznesenie Krajského súdu v Trnave z 21. januára 2019 č. k. 46 Sa 22/2017-126 zrušil a vec mu vrátil podľa ustanovenia § 462 ods. 1 SSP na ďalšie konanie, keď dospel k záveru, že správny súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že žalobcovi riadne nedoručil vyjadrenie žalovaného z 10. septembra 2018 a doplnenie k tomuto vyjadreniu z 19. septembra 2018. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozhodnutia sa kasačný súd nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v kasačnej sťažnosti

19. V ďalšom konaní bude úlohou správneho súdu vyjadrenie žalovaného z 10. septembra 2018 a doplnenie k tomuto vyjadreniu z 19. septembra 2018 riadne doručiť žalobcovi prostredníctvom zvoleného právneho zástupcu a následne vec znovu prejednať a rozhodnúť. V novom rozhodnutí vo veci samej rozhodne správny súd aj o náhrade trov konania v konaní o kasačnej sťažnosti (ustanovenie § 467 ods. 3 SSP).

20. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (ustanovenie § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.